

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Pénteken Junius 9-dik napján, 1815-dik esztendőben.

Spanyol Ország.

A' mint az Anglia országi levelek tart-
ják, egy hirdetményt tétetett közönséges-
sé 7-ik *Ferdinand* Spanyol Országi király,
mellyben azok okok számláltatnak elő, a'
mellyek Eő kir. Felségét a' szövetséges Feje-
delmeknek társaságokba való beállítására bír-
ták vala. Ezt a' hirdetményt Spanyol minis-
ter *Cevalloz* irta alá. Május 5-ikén min-
den Frantzia országgal való egyességet meg-
tiltott a' nevezett király, ellenben a' maga
ministerjeinek megparantsolta, hogy min-
denik a' maga osztályában hivatal szerint
való tudósításokat adjon ki a' Frantzia
ország történetekről, hogy annál fogva
Napoleon tzimborás társainak megtámadáso-
kat, és eltsábittásokat elkerülhessék.

A' mult Május holnap 8-ikán hat Ge-
nerálisok nevezettek ki, a' kik a' Spa-
nyol országi 60,000 főből álló armádát ko-
mandirozzák; ugymint *Castannos*, és *Frei-
re* Generálisok *Cataloniában*; *Palafox* és
Giron Generálisok *Arragoniába*; *Anglo-
na* hertzeg, és *Gr. Odonel*, *Navarrában*;
Blake Joachim fő inzsinnörre, *Echevaria Ma-
nuel* a' Spanyol armádának fő gondviselő-
jévé tétettek. — A' mult Apr. 14-ikén az
inquisitionnak tömlöztét latogatta meg a' ki-
rály, és annak hivatalos tisztjeit.

Német Ország.

Augsburgból Jun. 1-ő napján. Teg-
nap estve, három fertalykor 9 órara, a' Fels.
Austriai Császár és Császárné Monachium-
ba való utazásokban szerentsésen hozzánk
érkeztek, és sok ágyúropogasokkal, 's
hoszszas harangzúzásokkal jöttek bé váro-
sunkba. Egész utazásokban, az ország ha-
tárától fogva a' Bavariai Landwehristák,
avagy tartománybeli őrző seregek által ki-
sirtettek; a' lovas Landwehristáknak egy
tsapatja a' Friedbergi hidakig ment ezek-
nek az utazó Felségeknek eleibe, a' több
városi Ladwehrista osztályok az útzakon
állottak fegyverben egészen a' királyi resi-
dentziáig, a' mellyben ő Cs. és Kir. Felsé-
gek háltak vala. Midőn ő Felségek a' fel-
jebb nevezett napon és órán városunkba
béérkeztek volna, minden nevezetesebb
útzaink igen pompáson és fényesen kivolt-
tak világositva, egy szóval, az ide való
polgárság tellyes tehetsége szerént azon
igyekezett, hogy a' mi Fels. uralkodó fe-
jedelmünknek legnagyobb, 's legfelsége-
sebb szövetséges társát a' Fels. Austriai
Császárt, és Császárnét, méltóságokhoz il-
lendő képen fogadhassák, és tisztelhessék.
Ez a' két Fels. Vendég, kiknek látásához
és tiszteletekhez még eddig kevés szeren-
tsénk lehetett, a' Kir. residentziába szállot-
tak bé, a' melly előtt való paradépiatz az

abba lévő házakkal együtt igen szépen ki-voltak világosítva; residentzia előtt egy lo-vas landwerosztály, és landwehrgranatiro-sok parádéztak. Eő Cs. Kir. Felségek a' Bavariai kir. hivatalviselő személyektől mélységes tisztelettel fogadtattak, és azok-nak hajadon leányai nemzeti színű köntö-sökbe felöltözve azokra az utzákra, a' mellyeken ő Felségek általmentek, illato-zó virágokat szórtak ki. Minekutánna Eő Cs. és kir. Felségek a' királyi palotába le-szállottak volna, nagyon megköszönték azt, hogy olly nyájasan fogadtattak.

I. Sándor, Orosz Császár Eő Felsége is, a' ki mai napon reggeli 4 órakor váro-sunkba szerentsésen meg érkezett, a' már felljebb nevezett katonaosztályoknak sorain által a' kir. residentziába szállott bé, de tsak addig méltóztatott közöttünk mulatni, mig a' posta lovak felváltattak. Ma reggel 7 órakor az idevaló főhivatalos személyek a' királyi lakhelybe ismét öszvegyültek, és az idevaló landwerosztályokkal egyetem-ben, tabori muzsika szó alatt a' városnak azon kapui előtt, a' mellyen Eő Felségek innen kiutaztak, parádéba állottak. — Reg-geli 8 órakor utaztak el tőlünk ő Cs. és Kir. Felségek azon örvendező kiáltozások és ágyúropogások, 's harangzúgások közt, a' mellyekkel hozzánk bójönni méltóztat-tak. Elfelejtethetlen leszen az Augsburgi lakosoknak ez a' nap, mellyben szerentsé-jek volt az ő uralkodó fejedelmeknek leg-felségesebb szövetséges társát magok közt látni és tisztelni. — A' mi igen tudós ha-zánkfijának, és igen hires tsillagvisgáló tu-dósnak Stark Corrector és Canonicus Ur-nak is szerentséje volt ő Cs. és Ap. kir. Felségeket különös audientzián megtisztel-ni, és mind a' két Felségtől igen kegyel-messen fogadtatott.

Olasz Ország.

A' Pármai hertzegebben, melly a' mint sokszor megmondottuk, *Mária Lou-isa* volt Frantzia Császárnénak, és az ő kedves fijának rendeltetett örökségül, kö-

vetkezendő tzikkelyekből álló dekretum tétetett közönségessé: 1-ör. Minden idegen ember köteles leszen ezt a' her-tzegeget 14 napok alatt ezen dekretum-nak közönségesen való kihirdetése után elhagyni. — 2-ör Minden idegen köteles leszen 10 nap alatt magát a' maga előljáró hivatalánál, a' mellynél t. i. fel volt je-gyezve, jelenteni; 's azután egy certifi-catummal meghitelesíteni, a' mellynek há-tulsó részén mi a' valóságos passust fel-fogjuk írni — 3-ör mind azok idegenek-nek fognak tartattatni, a' kik ebben a' tartományokban nem születettek, vagy a' kik 1812-ik esztendő után itten teleped-tek be, vagy a' kik legalább annak előtte polgári just nem nyertek. — 4-er Mind azok, a' kik Jánuarus 1-ső napján 1814-dik esztendőben valamely fekvő jószágo-kat birtak, ugy azok a' kereskedők is, a' kik valamely fekvő jószágot birtanak vala 1813-ik esztendőben, engedelmet kérhet-nek az ezen tartományban ideigóráig való megmaradásra. Még azok a' szemé-lyek is, a' kiknek feleségeik és gyermeke-ik az ide való Státusokban fekvő jószágo-kat birnak, azoknak valóságos birtokosai-nak tartatnak. — 5-ör Azok, a' kik a' földmiveléssel foglalatoskodnak, hasonló-képen kivétetődnek a' kiköltözéstől — 6-ör Ennek a' dekretumnak végre való hajtásá-ra minden polgári és hadi hivatalosok kö-telesek. *Költ Pármában, a' Ministerium-nak palotájában, Május 10-ik napján, 1815.*

Magawly.

A' mult Május 17-ik napján az egye-sült *Lombardiai 's Velentzei* országnak Con-stitutiója kiadatott 's közönségessé tétetett, mellynek előljáró része következendőké-pen szöll: A' mi ugymond, feltételünk ab-ban áll, hogy külömbkülömbféle rendből és rangból való férfiakból álló Collegiu-mok állittassanak fel, a' nemzet kivánságá-nak. és szükségének bétellyesítésére: arra való nézve mi ezen országot *territorio mi-lanese*, és *territorio venetora* osztattak fel,

egszersmind mindenik territorium mellé egy *centralis congregatió*t rendeltünk, mellynek egyike *Majlandba*, a' másika pedig *Velenczében* fog lenni. E' mellett minden tartomány fővárosában egy *provincialis Congregatio* leszen Ennek a' miakaratumknak tökéletességre való vitele végett, azt végzettük: 1-ör Hogy a' *Centralis Congregatiók* nemes és nemtelen birtokotokból álljanak. 2-ör A' Városoknak képviselőiből 3-ör Minden tartományból egy nemes, és egy nemtelen birtokos küldetessen a' gyűlésbe — 3-ör és 4-er Hogy valakinek a' gyűlésbe való bemenetelre jussa legyen, szükség a' birtokotoknak az egyesült Lombardiai és Velentzei polgári jussal birni; és négy ezer skudit érő fekvő jószágot birni, harmintz esztendősnék lenni. — Ebből a' jusból kirekesztetnek minden Státus tisztviselői, a' papok, és azok, a' kik az ő jószágaiknak jövedelmeket elfetsérlik, a' kik az egyesült Lombardiai's Velentzei országban megszenvedett vallásban nintsenek, a' kik valamely főben járó vétek miatt törvényszék eleibe idéztettek—A' Congregatióba való bemenetelre szükség, hogy a' királyi Városoknak képviselői az egyesült Lombardiai's Velentzei jussal, és 4000 Skudit érő fekvő jószággal birjanak, hogy fabrikák vagy kereskedések legyen, hogy maradandó lakosok legyenek azon városban a' mellyben letelepednek, hogy 30 esztendőn fellyül valók legyenek — Kiszorittanak a' bankrotirosok, és azok a' tisztviselők, a' kik a' gyülekezeti szolgálatjában vannak 's a' t.

Továbbá a' Corporatiók következő módon fogják hivataljokat viselni: A' közönségek tanácsosai, a' törvénynek rendi szerint nemes és nemtelen tagokból fognak állani. — A' jegyző könyvekben szükségképen emlékezni kell arról, hogy a' fenn nevezett akadályoknak semmi helyek nintsen 's a' t.

B é t s.

II. Azoknak a' személyeknek lajstroma,

a' kik ő Cs. és Ap. Királyi Felségétől ezüst polgári érdemkeresztet nyertenek: ugymint Báró *Andlau*; Gr. *Auersperg August*, kormányzékbeli tanácsos az *Enns* folyóvizen felljül való tartománynak; Gr. *Auersperg Rajmund*, kormányzékbeli tanácsos és kerületbeli kapitány; *Auen* Tyrolisi kormányz. titoknok; Báró *Bartensteiu A.* Austriai státusbeli követ; *Adelsbachi Bauer Ventzel*, Prágai Physicus; Báró *Baum* Cs. kir. tanácsos; *Baumgarten János Mihály*, A. Austriai építésre ügyelő director; *Bedekovich* Status és Conf. Tanácsos; *Bernberg Antal* kerületbeli kapitány az *Emsen* fellül való tartományban; Báró *Binder* Ferentz, *Leitmeritzi* kerületbeli kapitány; nemes *Böhm* Cseh országi kormányzék tanácsosa; Gr. *Bombelles Lajos*; *Borges* Prágában a' Zsidóvárosnak Physicusa; ns. *Braun*; *Breinl Károly* a' Pilseni kerületnek kapitánya; Báró *Bretfeld* tartománybeli tanácsos Cseh országban; *Buinl* János, tábori kerületbeli kapitány; Báró *Ceschi* kerületbeli kapitány; Gr. *Kotek* Triesti kerületbeli kapitány; Gr. *Consolati Eilep*; *Czeh Antal* kerületbeli kapitány; *Dam Thadé* a' Saazeri kerületbeli 2-dik kommissarius; *Donhammer Antal Edvard* Cseh országi gubernialis Concipista; *Dordí Ferdinand*; *Drosdik* Cs. kir. Udvari tanácsos; B. *Dyha* kolomli kerületbeli kapitány; *Ehrenberg* guberniális tanácsos a' Gratzi Guberniumnál; ns. *Erben* Königsgratzi kerületbeli kapitány; B. *Escherich* kerületbeli kapitány; Hg. *Eszterházy Pál*, Cs. kir. kamarás ur; *Faendrich Adalbert* Scheclai Apátur; *Fassang* a' Prágai Erseki Seminariumnak Rectora; *Feyertag Antal* a' Prágai Universitásnak Syndicusa; *Floret* Cs. kir. tanácsos; *Friebel József* Neuschlosi Director; *Fülliot Claudius* Cs. kir. tanácsos; B. *Geisflern* az egyesült Austriai és Cseh országi Cancellariának V. Cancellarius; *Genotte* Spanyol országi Agens; ns. *Genz* udv. tanácsos; *Gielge Ignatz* Lambachi kerületbeli kommissarius; Ge-

Halasen Sándor, Cs. kir. Údv. titoknok; *ns. Goldammer* tartománybeli Al-kamarás Csehországban; *Graifenek* Carlsruhi Agens; *Gresli János Mihály* kerületbeli kapitány a Budweisi kerület *Haferl* Antal Birtokos Ur; *Hardl* kormányzékbeli tanácsos; *Hauer Leopold* a Tyrolisi kormányzéknel tanácsos; *B. Hess* Silésiai fő-törvényszékbeli tanácsos; *Hoch József*, kormányzékbeli tanácsos, és Lintzi Politzey-Director; *Horodysti Leopold* Galliciai birtokos Ur, *Rhubi* Müncheneri Agens; *Gr. Hrzan* a Milleschaueri uradalomnak Csehországban birtokosa; *B. Hiegel* Frankfurtban Minister; *Hurdalek* Lajtmeritzi Prépost; *Jakóba József*, kerületbeli kapitány; *Baró Jurits* kormányzékbeli tanácsos Grätzben. (Végét a jövő postanapon)

Frantzia Ország.

Ennek az országnak határaitól jött telegraphicus tudósítások szerint a Fr. armádának legnagyobb része, melly egy időtől fogva a Valenciennesi környéken táborozott és három colonnéból, 's minden colonne 16,000 emberből állott, a Maubeugei környékre marsirozni parantsoltatott. Mi oka légyen ennek a hirtelen való készületnek, senki sem tudhatja bizonyosan.

Az északi osztálynak Prefektusa egy levelet küldött a kormányzékbeli tisztviselőkhöz, mellyből kitetszik, hogy ők az ellenségnek oda való beütésétől nagyon félnek, 's erre való nézve minden közönséges hivatalbeli személyek kötelesek a szabados seregekhez magokat kaptsolni, a legközelebb fekvő erősségekbe menni, és ha a szükség kívánja, fegyveres kézzel védelmezni hazájokat.

Gr. Lobau Frantzia Gen. Lt. és Cs. Adjutans, a ki a Fr. armádának 6-ik korpusát és katonaosztályát kommandirozza, következő napi parantsolatot tétetett közönséges: „A Lillei Grófnak, az az 18-ik Lajosnak agensei, és tsábitó Commissariusai a Fr. armádát zavarodásba ejteni igyekeztek. A város utzáin a közönséges

piatzokon, és a kaszarmáknak szomszédságában apró nyomtatott és írott tzédulákat szórtak ki, és hogy a Politziának kezébe ne essenek, az utzáknak minden szegeletire ilyen tzédulákat ragasztottak ki. Ezt pedig azért mivelték, hogy a fegyvert viselő embereket eltsábitassák, 's velek hamis híreket közölhessenek.

Lehetetlen, hogy a fő Generális az ő kormánya alatt lévő katonaságról tsak azt is gondolhassa, hogy ezeket a hamis híreket a emigransok és külföldiek miveljék, a kiknek ugyan egyenlő gondolkodásmódjok van. Mellyekre nézve azon kell igyekezni, hogy a mi ellenségünknek spionnjait feltalálhassuk, és ha nyomokba akadunk, meg kell őket fogni, és a hadi törvényszék kezébe adni. Ezt kívánja a beütsület és az armádának akarata. Minden Generálisok, és Corpusoknak Commendansai kötelesek lesznek az ő alattok lévő Cantonnirungokban különös és erre tzelző oktatásokat, 's parantsolatokat közönségesé tenni, hogy e szerint mind azok, a kik ehez hasonló tsábitó leveleket árúlnak, vagy a kik a hadiseregeket eltántoritani igyekeznek, avagy a kik a hadi fenyítéket ótsárolni, és még gyengíteni kívánják, 's annál fogva a fegyvert viselő embereket támadásra, vagy engedetlenségre ingerlik, avagy tsak azért igyekeznek a fegyveres seregekhez közelíteni, hogy azokkal hazug híreket közöljenek, legottan arestáltassanak le, 's adattassanak a hadi törvényszék kezébe. — Ezt a nagy parantsolatot egy más után három napon a seregek előtt el kell olvasni.

Jegyzés. A Londoni Admiralitás avagy tengeri dolgokra ügyelő tanács olly hírt vett a Frantzia kikötőhelyekből, hogy az egész *Vendei* osztály támadásban van.

A múlt Májusnak 2-dik felében sok küldöttek és választó férfiak mentek Párisba mind a tartományokból mind az armádától, hogy a választó gyűlésben jelenlehessenek. Párisban a Márs mezején azon

gyűlés végett egy nagy amphiteatrum készítettett, a' több apróbb gyűléseknek számokra 36 szálák építetnek azon város környékén. Valamint amabban, ugy ezekben is a' választó kollegiumok a' Constituziónak aktáit megfogják vizsgálni, és azoknak bévételek, vagy bémenvetelek felől tanácskozni, és voksolni. A' minthirlelik, e' f. holnap 1 - ső napján gyűllött össze a' nemzeti képviselőknek kamarája.

Egy *Serres* nevű kapitány azzal vádoltatván, hogy ő egy olly személyt, a' ki a' maga anyja örökségével sáfárolkodott, megölte volna, megfogattatván, több holnapokig tömlőtbe tartatott, 's végtére az ő gonosz tselekedete világosságra jövén, halálra szententziáztatott. Ő ezen gyalázatos halálnak eltávoztatására, a' tömlőtzből a' mult Május 18-ik napján elakart szökni, sőt a' midőn a' betsülletlegyiónak tzimere tölle elvétetett volna, magát megakarta ölni; de sem ebben, sem amabban szerentsés nem lévén, végtére gonosz tselekedetének méltó jutalmát elvette.

Az Araui ujságleveleknek 18-ik darabjában következendőképen írnak arról a' megvizsgálásról, mellyet *Napoleon* azon holnap 14-ik napján tartott vala: „Azon ott megjelent Fr. hadi seregek közt az a' 10-ik Rgt. is jelen volt, melly az Angoulemi Hertzeghez nagy hívséggel viseltetett, 's mellette a' mig tsak lehetett, megmaradt. Midőn ez a' Rgt. a' Császári vagy inkább királyi palotának udvarán felmarsirozott és rendbe állott volna, ahoz követzendő módon szollott *Bonaparte*: „Ti, ugymond, azon nemzeti színt, mellyet 25 esztendőig nagy betsülletben tartottatok vala, lábaitokkal tapottátok meg; ti ugyan ezt mivelletétek, de tévelyedésből és mások által való eltsábittatástokból; én a' külső vigyázatokra foglak titeket kiállítani, 's annál fogva tinétek alkalmatosságot adni, hogy a' ti hibátokat megjobbithassátok.“

A' Brüsseli ujságleveleknek 23-ik darabjában ilyen jegyzések tétetnek: „*Duri-*

can Generál, ugymond, a' szövetségess ereget fogja kommandirozni; Páris városának oltalmazására minden kigondolható eszközök elővetetnek; azoknak az embereknek száma, a' kik ennek védelmezésében foglaltoskodnak, 1,800 főre, mások szerint egynéhány ezer emberre tétetik.

A' Brüsseli ujságleveleknek 23-ik Májusi darabja szerint a' Fr. északi armádának fő hadi szállása *Avesnesbe* tétetett által. — A' Fr. armádának kommandirozó Generálisai attól láttatnak felni, hogy a' szövetséges fejedelmeknek hadi seregei Fr. országnak azon részébe fognak bérontani, melly *Champagne*, *Fr. Flandria*, és *Picardia* közt fekszik. Minden falusi lakosok parantsolatot vettek, hogy mihelyt az ellenség béüt az országba, legottan minden eleséget hátrább hordjanak, és szántó szerzőmokkal fegyverkeztessék fel magokat. Ezek a' boldogtalan lakosók tsak nem kétségbeesésben járnak, és nagy nyughatatlansággal várják megszabadítójokat.

Helvetziai Respublika.

A' Basileai tudósítások szerint a' szövetséges hadi seregek Rhenus jobb partján nagyon megsaporodtak; más részről Május 22-ik és 23-ik napjának étszakáin Hünningen mellett sok Frantziák gyűllöttek össze, de nem azért, hogy nekünk ártalmunkra legyenek, hanem inkább tudatlanságból, 's e' miatt a' mi katonáinkkal üstökbe is kaptak, de ez a' velek való ellenségeskedés sokáig nem tartott, mivel észre vévén a' hibájokat a' Frantziák, a' lövöldözéstől megszüntek. Ebből a' tudatlanságból származott verekezésben senki sem meg nem holt, sem sebbe nem esett. Ugyan onnan, t. i. Basileából írják, hogy Breisach mellett egy tsapat Austriai hidas katonák mentenek volna oda, mellyből azt a' következtetést húzzák ki, hogy Hünningenen alól valamely armáda fogna a' Rhenus vizén által menni. Az onnan jött útasok az állatják, hogy a' Frantzia kormányseék a' maga erősségeibe

tak; hanem végtére a' lakosoknak esedezésekre azok is bébótsáttattak.

élegendő proviantot nem vihetett, kiváltképen való módon a' jelenvaló időpontjában, mellyben a' falusi lakosoknak kevés takarmányok vagyon, és azt is, a' mije van eltitkolják, kiváltképen való módon azért, mivel nem kész pénzzel, hanem bonsokkal fizetnek érette (*bons* hasonló pénznek neve Fr. országban, mint másutt a' papirpénz).

Annak a' megegyezésnek foglalatja, mellyet a' múlt Május 20-ik napján, egy részről a' Helvetziai meghatalmazott commissáriusok, más részről az Austriai, Angliai, Orosz Országi, és Pruszsiai miniszterek a' Helvetziai Respublikának jelenvaló dolgairól, nevezetesen a' jelenvaló háborúban leendő magokviseletéről végzetek vala, még most ugyan tudva nintsen: mindazáltal, mivel annak kinyilatkoztatására az Europai Hatalmasságok, és a' Helvétziai kantonok közt is 3 hétig való terminus határoztatott meg: azt állatják, hogy azon Respublika különösen fogja magát védelmezni; hogy a' Helvetusok arra kötelezték legyen magokat, hogy mindenkor elegendő sereget fognak készen tartani, hogy annál fogva minden ellenséges megtámadástól védelmezhessék hazájokat és arra fognak ügyelni, hogy a' szövetséges fejedelmeknek armadáikat tábori munkáikban meg ne akadályoztassák.

Egy Helvétziai Stabális tiszt Obristlieutenant *Ott* a' múlt Május 23-ik napján a' diplomatica Commissiónak dolgában Hr.

Schwartzenberghez küldetett, Generál Májor Báró *Steigentesch* még most is Tigurumba mulat, a' hová Orosz titkos tanácsos *la Harpe* is küldetett; General Májor Gr. *Damas* és Hr. *Talleyrand* Frantzia miniszterek 18-ik Lajos dolgában odamentenek és mivel az Anglia Országi uralkodó hertzeg azoknak a' 4 Helvétziai Regementeknek gondviselőjök zsolójoknak rendesen való fizetéseket magára válalta, azt kiránnya, hogy az Anglia Ország hadi szolgálatjába álljanak, és mindenkor illendő számban legyenek. Mindazáltal sokan úgy gondolkoznak, hogy ezen feltételek tellyességgel végbe nem fognak menni, kiváltképen azért hogy azokat a' Helvétziai kantonok magok hazájoknak védelmezésére fogják megtartani. Ezeknek a' Helvetus seregeknek fő hadi szállások Mörtenből Bernába tétetődött által. A' lovas contigensek is, mellyeknek számok 750 főre tétetődik, miányajan szolgálatba léptek; az artilleristák is egész számmal vannak. A' tartalék korpusoknak kiállittások is a' múlt Május hónapban tökéletességre vitetett.

Nem régiben a' Helvétziai Respublikának fő Generálisa Bâselbe olly parantsolatot küldött, hogy Német országból Hertzeg *Schwartzenberg*, vagy Hertzeg *Hohenzollern* hírek, engedelmek 's passuslevelek nélkül Basileaba menni senki se mérészeljen; ezt a' parantsolatot az oda valók olly szorosán megtartják, hogy mindjárt akkor két száz gabonával, borral, faval, és egyéb életre szükséges dolgokkal megterhelt szekerek azon városnak kapui előtt letartóztat-

Junius' 3-ik napján adtak 100 Forint Huszas penzért 406 3/4 forintot Váltótzédulában. Egy Császár aranyért 18 forintot 51 krt.

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro 33.

A' Magyar Kurir 46 - dik darabjához.

Magyar Ország.

Ez előtt való ujságleveleinknek valamelyik darabjában vala arról tudósítottuk a' két MagyarHázát, hogy a' Fels. Orosz Császárnak két testvér huga, egyik a' Sax-Weimari örökös Hertzegnek kedves felesége, a' másik pedig a' Holstein-Oldenburgi Hgnek özvegye, de már most a' Würtembergi koronahertzegnek eljegyzett Mátkája Mária Pawlowna azon a' napon, mellyen a' mi Fels. Urunk és Asszonyunk innen Monachiumba mentek vala, az első a' maga ferjével Salzburgba, a' második pedig a' mi Fels. Nádor Ispányunkkal Budára, mentek. Ez a' mind a' természetnek, mind a' kegyelemnek ritka adományival ékeskedő Nagyherczegasszony nem asszonyokat illető tsekélységekkel, hanem szembe ötlő dolgokkal és ritkaságokkal tölti ott az idejét. Ugyan is Budára lett érkezése után mindjárt azon város ritkaságának megszemleléséhez fogott, és legelsőbben is a' kir. igazgató hivataloknak főbb osztályait járta meg; az után az Universitást, annak könyvnyomtató műhelyét vizsgálta meg, 's mindenütt a' hova ment, nagy jeleit adta a' maga esméretének. — Szerdán délebben udvarlás lévén Fels. Nádor Ispányunknál a' Budai és Pesti Fő Asszonyságok diszes nemzeti köntösben jelentek meg EöCsász. Fő Hertzegségének udvarlására; a' kir. Helytartótanács, a' kir. Kamara, a' törvényes dolgokra ügyelő kir. Táblák, a' most ott lévő Generálisok és hadi kormányzó, Tek. Pestvármegyének főbb rangú tisztjei, és a' városnak nevezetesebb előjárói EöCs. Nagyherczegségének bémutatattak.

Delután fel vezetett a' N. Hertzegasszony a' Sz. Gellert hegyén lévő, jeles készületű tsillag vizsgáló toronyba, 's annak

mellyékéről gyönyörködve nézte azt a' természeti szépséget, mellyet egy oldalról a' kőről emelkedő magas, hegyek, a' Dunának tsavargó folyásai és szigetjei, másrésztől a' mint egy vég nélkül ki terjedő sík mező szeme eleibe tüntetett. Estve a' Pesti igen szép és nagy játékszent látogatta meg mellyben a' néző sokaságnak örvendező tapsolása, a' theatrumnak pompás kivilágosítása, és a' kellemetes játéknak jeles előadása nagyon gyonyorkodtettek EöCs. Főherczegségét.

Csötörtökön reggel Pesten a' kir. nemzeti Universitáshoz tartozó osztályokat méltóztatott megnézegetni; nevezetesen a' Physica és Mechanica tudományokhoz tartozó eszközöknek ritka gyűjteményeit, a' kir. könyvtárat, hol kiváltképpen a' tudományokhoz értő nagy elméjét 's a' nemzet eránt való különös figyelmetességét az által bizonyította meg, hogy a' régi magyar kézírásokat maga eleibe vitette.

Az ebéd a' Sz. Margit szigetében volt, mellynek végével ama hires Bihary Magyar muzsikusknak hegedülésére néhány diszes magyar nemes ifjak nemzeti tántzot jártak, utóbb a' Budai polgár magyar gyermekek bált tartottak. — Végtere a' Ns. Eszterházy Rgtnek jeles dudása a' Rgt. muzsikájával és a' magyar Juhásztántzal mulattatta EöCs. Fő hertzegségét; melly tünemények mint a' nemzeti indulatoknak különös bélyegei ennek a' közönséges tiszteletre 's szeretetre méltó nagy Hertzegasszonynak nagy meglegedésére szolgáltak.

Elegyes dolgok.

EöCs. és Ap. kir. Felsége méltóztatott egy nagy vitez Hazánkfiát Báró *Simonyi József* Urat a' Leopold Rendjének Comendátorát, a' M. Theresia Vitézi Rendjé-

nek és az Orosz Császári Sz. György Vitézi Rendjének egy nevezetes tagját, a' Cs. kir. Hessen Homburg Regimentjének Obersterét az ő vitézi tetteinek némü némüképen leendő megjutalmaztatása végett, a' Magyar Országai Liber Bárók közzé számlálni.

A' N. Nitrai Püspöki káptalannak betsületből való Canonicusát, az Ilvai kerületnek Al-Esperestjét, az Ilvai Catholica Megyének Papját, és Tek. Trenchin Vármegyének Tábla Biráját *Szajtler Rárolj* Urat, mind papi hivataljában mutatott buzgóságára, mind egyéb érdemeire nézve Nyitrai Kánonokká tenni méltóztatott Eő Felsége.

Béts városának egy jó gondolkozású, uralkodó Fejedelméhez 's Hazájához különös hűséggel viseltető Betsi lakos, egy ezer forintról szolló Udvari Kamarális Obligátziót rendelt az Eő Csász. Felsége nevét viselő első számú vasas regimentbeli katonának, a' ki a' Frantziákkal való háborúban magát vagy különösen megkülönbözteti; vagy vitézi tetteiben invalidussá lesz, egyszersmind 500 forintokat V. Cz. rendelt annak a' vasas regimentbeli Al-Tisztnek, a' ki a' maga jeles vitézi tettei által magát megkülönbözteti, úgy mindazáltal, hogy azon summából ő maga 100 fthól álló részt vegyen, a' többi pedig 8 Al-Tisztnek és közembernek rendeltesen, olyanoknak t. i. a' kik a' legelső verekedésben magokat vitéztetteik által megkülönböztetik olly formán, hogy ezeknek fejenként 50. f. adattassanak.

Berthier Sándor, a' Frantzia ármádának Nápoleon uralkodása alatt legfőbb Marsallja, és hadi minister, e' folyó hólnap 1-ső napján *Bambergában*, a' hol t. i. feleségével a' Bavariai hertzegegből való *Wilhelm* hertzeg leányával *Mária Ersébet*, *Amaliával*, egynéhány hólnapoktól fogva mulatott, a' maga polotájának ablakából ki ugrott, nyaka szegett, és mindjárt megholt, életének 62-ik esztendejében. — Amazigen híres Anglus gazdag és tudós ember *Arthur*

Young Krimiában 9,000 holdföldet vert, és kiadott írásában másokat is az oda való menetelre hiv, 's nékiek azt igéri, hogy jó szerentsét tehetnek magoknak. — *Salzburgban* egy erdőben az ország útjától 3/4 mélyföldre, egy holt embernek tetemei találtattak, kinek kezei hátára voltak kötve, a' ki a' mint gyanítani lehet, ottan megégettetett. Butorjai és pénze a' tűz mellett találtatták.

A' mult postanapon félbe maradt Honnyi Tudósításoknak további folytatása.

9. Tandem in uberius juris Senioralis Documentum Bibliothecam ipsam Cesariano - Senioralis axiomatico (ut proprietatum est) insigniri, nihil moror. Ex Praemissis concludere est.

Me, lineaque mea superstite bibliothecam meam ab absoluta mei lineaeque meae dispositione pensuram, usum tamen ejus interea quoque liberum, ut praemissum est, liberum futurum. Unde in spem eo, multos plerosque exemplo mei, amoreque hominis et civis librariam meam, collatis subsidiis certo aucturos. Quo facto fiet), quod inscriptio librariae habet) *ex nucce corylus, ex glande ardua quercus* scilicet exiguum ne esse putes quod crescere possit.

Haec sunt, quae ratione Bibliothecae meae disponenda deliberavi. In quorum perpetuam firmitatem pro saepe memorati Gómoriensis Senioratus, illorumque, quorum interest, jurium securitati praesentes exaravi testimoniales literas. Rosnaviae 6. Aprilis 1815. Andreas Cházár. m. p.

Ezeknek utanna azon könyvtárnak gondviselőjévé Rosnyai Professor Tiszt. Tudós *Carlowszky József* Ur kineveztetve lévén, a' hitet előttünk letette. Mellyekről adtuk ezen bizonyító irásunkat, Rosnyon az 1815-dik esztendő Sz. György havának 6-ik napján. *Szathmári K. Miklós* T. Gómör-Vármegye Fő - Szolga - Birája, és *Rozinay József* annak eskütje.